

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 12Co/24/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4214215865
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Renáta Pátrovičová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2021:4214215865.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Renáty Pátrovičovej a sudkýň JUDr. Sone Zmekovej a JUDr. Denisy Šaligovej v spore žalobcu: O. H. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. XXX, prechodne bytom P. XXX, M., zastúpený: JUDr. Ivan Jánošík, advokátska kancelária so sídlom Klincova 35, Bratislava, proti žalovanému: Q. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. XXX, P., zastúpený: advokát JUDr. Juraj Gavalec, so sídlom Teodora Tekela 23, Trnava, o uverejnenie ospravedlnenia, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Komárno zo dňa 4. decembra 2020 č. k. 15C/212/2014-246 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.

Žalovanému priznáva voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Komárno (súd prvej inštancie) zamietol žalobu žalobcu, ktorý sa voči žalovanému domáhal uverejnenia ospravedlnenia na tom skutkovom základe, že medzi žalobcom ako nájomcom a S. B., Q. I., ako vlastníkom pozemkov došlo v roku XXXX k vzniku určitých nejasností ohľadom trvania nájmu nehnuteľností zapísaných Okresným úradom P. na LV č. XXX, k. ú. P., LV č. XXXX a LV č. XXXX, k. ú. P., a tieto sporné otázky platnosti/neplatnosti rieši Okresný súd Komárno. Medzi inými skutočnosťami S. B., Q. I. tvrdí, že žalobca mal porušovať zmluvné záväzky, keď predmet nájmu mal dať do podnájmu tretej osobe, a to žalovanému bez jej predchádzajúceho súhlasu. Tieto tvrdenia žalovaného boli dokonca obsahom čestného prehlásenia zo dňa XX.XX.XXXX. Čestné prehlásenie bolo predložené v súdnom konaní právny zástupcom S. B., Q. I. v súdnom konaní vedenom Okresným súdom Komárno pod sp. zn. 14C/88/2013. Žalobca ďalej uviedol, že žalovaný realizoval podanie, ktoré vychádzalo z nepravdivých tvrdení o údajnom postupe žalobcu, ktorým došlo k nerešpektovaniu prijatých zmluvných dojednaní. Ide o tvrdenia, ktoré nie sú pravdivé a poškodili ho na jeho občianskej cti. Žalovaný predložil S. B., Q. I. vymyslený príbeh, pri ktorom tvrdí, že žalobca sa dopustil protiprávneho konania, a to v rozsahu, ktorý umožňuje ukončenie zmluvy so žalobcom. Po údajnom skončení nájmomného vzťahu S. B., Q. I. so žalovaným uzatvorila nájmnú zmluvu, ktorou mu mala dať do nájmu časť pozemkov na užívanie, ku ktorým mal a má on platnú zmluvu a na ktorých bola vysiatá tráva. Žalovaný si prisvojil porast na ornej pôde, ktorý bol vytvorený činnosťou iného. Príbeh opísaný žalovaným poškodzuje jeho občiansku česť a ľudskú dôstojnosť žalobcu, zasahuje do jeho súkromia a ide o protiprávne konanie porušujúce základné ľudské práva, ktorých ochrana je garantovaná Ústavou Slovenskej republiky. Žalobca listom zo dňa XX.XX.XXXX a XX.XX.XXXX vyzval žalovaného na poskytnutie morálnej satisfakcie. Žalovaný na výzvu žalobcu nereagoval. Žalovaným oznámené nepravdivé údaje o žalobcovi spôsobili ohrozenie a poškodenie vážnosti u obchodného partnera a u osôb, ktorí sa s úkonom označeným ako „Čestné prehlásenie“ zo dňa XX.XX.XXXX oboznámili. Nepravdivé tvrdenia boli spôsobilé žalobcovi spôsobiť aj iné vážne ujmy. Žalovaný úmyselným oznámením nepravdivých údajov sledoval jasný cieľ znevážiť, očierniť a škandalizovať žalobcu, aby získal možnosť užívať pôdu a

výsledky práce iného. Žiadal, aby súd žalovanému uložil povinnosť poskytnúť morálnu satisfakciu formou písomného ospravedlnenia v nasledovnom znení: „Ospravedlnenie. V listine zo dňa XX.XX.XXXX označenej ako Čestné prehlásenie bolo uvedené tvrdenie, že od XX.XX.XXXX do XX.XX.XXXX som na základe ústnej dohody uzatvorenej s pánom O. H. I. dňa XX.XX.XXXX užíval s jeho súhlasom v katastrálnom území P. pozemky parc. č. XXXX/X a parc. č. XXXX o výmere spolu XX,XX U., ktoré mal pán O. H. I. podľa mojich vedomostí prenajaté od S. B., Q. I.. Nájomné za vyššie uvedené užívanie bolo stanovené zo strany pána O. H. I. vo výške 3.500,- Sk/ha, ktoré som hradil v podobe vyfakturovaných služieb za skutočností nevykonané práce, ktoré tvorili predmet fakturácie. Ako osoba vydávajúca predmetné Čestné prehlásenie zo dňa XX.XX.XXXX oznamujem nepravdivosť všetkých vyššie uvedených informácií, lebo všetky opísané tvrdenia sú zavádzajúce a poškodzujúce občiansku česť pána O. H. I., J. P.. Ako osoba vydávajúca predmetné Čestné prehlásenie zo dňa XX.XX.XXXX preto čitateľov Čestného prehlásenia zo dňa XX.XX.XXXX žiadam, aby na uverejnené tvrdenia vo vzťahu k pánovi O. H. I., J. P., pre ich nepravdivosť neprihliadali a za neoprávnené uverejnenie nepravdivých tvrdení sa pánovi O. H. I., J. P. ospravedlňujem.“ Toto ospravedlnenie mal žalovaný doručiť žalobcovi, S. B., Q. I. a Okresnému súdu Komárno k sp. zn. 14C/88/2013.

2. Zástupca žalovaného nesúhlasil s podanou žalobou z dôvodu, že i keby bolo pravdivé tvrdenie žalobcu, že žalovaný v čestnom prehlásení klamal, tak nejde o taký zásah do práv žalobcu, že by bolo o nich potrebné rozhodnúť v občiansko-právnom konaní. Nedošlo by k nejakému vážnemu porušeniu práv. Pokiaľ bolo čestné prehlásenie použité v konaní označenom žalobcom 14C/88/2013, tak v podstate išlo iba o nahradenie výsluchu žalovaného, ktorý nebol ani potrebný.

3. Súd prvej inštancie z vykonaného dokazovania zistil, že úkonom označeným ako Čestné prehlásenie zo dňa XX.XX.XXXX žalovaný prehlásil, že od XX.XX.XXXX do XX.XX.XXXX na základe ústnej dohody uzatvorenej so žalobcom užíval s jeho súhlasom v katastrálnom území P. pozemky parc. č. XXXX/X a parc. č. XXXX o výmere spolu XX,XX U., ktoré mal žalobca podľa vedomostí žalovaného prenajaté od S. B., Q. I.. Nájomné za vyššie uvedené užívanie bolo stanovené zo strany žalobcu vo výške 3.500,- Sk/ha, ktoré žalovaný hradil v podobe vyfakturovaných služieb za skutočností nevykonané práce, ktoré tvorili predmet fakturácie. Žalobca listom zo dňa XX.XX.XXXX a XX. X.XXXX vyzval žalovaného k poskytnutiu morálnej satisfakcie.

4. S odkazom na články 26, 19 ods. 1 Ústavy SR, § 11, § 13 ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka súd prvej inštancie dospel k záveru, že zo spisu 14C/88/2013 nevyplývalo, že na základe Čestného prehlásenia zo dňa XX.XX.XXXX došlo k zisku neprimeranej výhody žalovaného oproti žalobcovi. V konaní sp. zn. 14C/88/2013 sa žalobca ako J. U. S. domáhal proti S. B., Q. I. určenia, že nájomný vzťah založený zmluvou o nájme zo dňa XX.XX.XXXX v znení dodatku nezanikol ku dňu XX.XX.XXXX a stále trvá. Odvolací súd v tomto konaní rozsudkom č. k. 25Co/352/2016-519 zo dňa 31.05.2017 potvrdil zamietajúci rozsudok súdu prvej inštancie a v odôvodnení rozhodnutia konštatoval, že pokiaľ sa účastníci zmluvy na cene nájmu za hospodársky rok v období od XX.XX.XXXX do XX.XX.XXXX nedohodli do XX.XX.XXXX, nastala rozvázovacia podmienka, na ktorú účastníci nájomnej zmluvy viazali zánik práv a povinností z nej, v dôsledku čoho nájomná zmluva zanikla k XX.XX.XXXX. Žalobca v konaní sp. zn. 15C/212/2014 uviedol, že žalovaný predložil S. B. vymyslený príbeh, pri ktorom tvrdí, že žalobca sa dopustil protiprávneho konania, a to v rozsahu, ktorý umožňuje ukončenie zmluvy so žalobcom. Z pripojeného spisu sp. zn. 14C/88/2013 však vyplývalo, že k ukončeniu nájomnej zmluvy nedošlo v dôsledku protiprávneho konania žalobcu, ale v dôsledku absencie dohody účastníkov zmluvy (t. j. žalobca a S. B., Q. I.) o cene nájmu za hospodársky rok v období od XX.XX.XXXX do XX.XX.XXXX ku dňu XX.XX.XXXX, a preto k XX.XX.XXXX nastala rozvázovacia podmienka, na ktorú účastníci nájomnej zmluvy viazali zánik práv a povinností z nej.

5. Súd urobil záver, že tvrdenie žalobcu, že vyhotovením predmetného čestného prehlásenia išlo o účelový postup žalovaného smerujúci len k tomu, aby získal možnosť užívať pôdu a výsledky práce iného, nebolo preukázané. Nebolo preukázané, že S. B., Q. I., na základe čestného prehlásenia zo dňa XX.XX.XXXX uprednostnila pri výbere nájomcu žalovaného. Konštatoval, že v konaní vedenom pod sp. zn. 14C/88/2013 k ukončeniu nájomnej zmluvy nedošlo v dôsledku toho, že by sa žalobca dopustil protiprávneho konania, ale v dôsledku toho, že sa účastníci zmluvy (t. j. žalobca a S. B., Q. I.) na cene nájmu nedohodli do XX.XX.XXXX, pričom ako bolo uvedené v právoplatnom rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 25Co/352/2016-519 zo dňa 31.05.2017, pokiaľ žalobca súhlasil s navrhovanou úpravou nájomného od XX.XX.XXXX, nič mu nebránilo tento súhlas žalovanému (S. B.) oznámiť,

prípadne zaplatiť nájomné v novej výške. Z uvedeného vyplýva, že konaním žalobcu vo vzťahu k S. B., Q. I., došlo k ukončeniu nájomnej zmluvy zo dňa XX.XX.XXXX. Súd poukázal aj na to, že čestné prehlásenie bolo žalovaným datované dňa XX.XX.XXXX, pričom k ukončeniu nájomnej zmluvy došlo ku dňu XX.XX.XXXX.

6. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca nepreukázal, že konanie žalovaného poškodilo jeho občiansku česť, ľudskú dôstojnosť a že zasiahlo do jeho súkromia. V konaní bolo svedeckou výpoveďou zamestnanca žalobcu zistené, že o skončení nájomného vzťahu medzi T., J.. J. S., Z., a S. B., Q. I., a o tom, že žalovaný podal písomné oznámenie S. B., počuli od žalobcu, pričom obsah čestného prehlásenia im známy nebol. Z toho je zrejmé, že žalovaný svojím konaním nepoškodzoval žalobcu medzi jeho zamestnancami, lebo ako vyplynulo z výsluchu svedka, bol to žalobca, kto svojim zamestnancom oznámil, že žalovaný podal Čestné prehlásenie zo dňa XX.XX.XXXX. Z pripojeného spisu sp. zn. 14C/88/2013 vyplynulo, že k ukončeniu nájomnej zmluvy ku dňu XX.XX.XXXX nedošlo v dôsledku predloženého Čestného prehlásenia zo dňa XX.XX.XXXX, ale v dôsledku toho, že sa účastníci zmluvy (t. j. žalobca a S. B., Q. I.) na cene nájmu nedohodli do XX.XX.XXXX. V konaní podľa názoru súdu prvej inštancie nebolo preukázané, že konaním žalovaného, a to konkrétne čestným prehlásením zo dňa XX.XX.XXXX došlo k ukončeniu zmluvy so žalobcom. Rovnako tak z vykonaného dokazovania nevyplývalo, že práve čestné prehlásenie spôsobilo ohrozenie a poškodenie vážnosti žalobcu u obchodného partnera a u osôb, ktorí sa s úkonom označeným ako Čestné prehlásenie zo dňa XX.XX.XXXX oboznámili. V konaní rovnako nebolo preukázané, že Čestné prehlásenie predstavovalo účelový postup, bez vyhotovenia ktorého by žalovaný nemal možnosť získať a užívať pozemky S. B., Q. I., a že čestné prehlásenie bolo použité v súdnych a iných konaniach v neprospech žalobcu.

7. Záverom súd prvej inštancie uviedol, že pre vznik zodpovednosti za neoprávnený zásah do osobnostných práv je potrebná existencia protiprávneho zásahu objektívne spôsobilého vyvolať ujmu spočívajúcu v porušení alebo ohrození osobnosti fyzickej osoby. Všetky podmienky musia byť splnené súčasne, aby vznikol právny vzťah, obsahom ktorého je právo fyzickej osoby domáhať sa ochrany a povinnosť pôvodcu zásahu súdom uloženú povinnosť znášať. Zásah musí byť spôsobilý narušiť osobnú integritu fyzickej osoby, jej súkromného života, alebo znížiť hodnotu jej osobnosti, privodiť jej ujmu na cti, dôstojnosti a spoločenskej vážnosti. Zásah zo strany žalovaného s poukazom na vyššie uvedené zistenia do osobnostných práv žalobcu preukázaný nebol, preto žalobu žalobcu v celom rozsahu zamietol.

8. Súd prvej inštancie o nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP, keď žalovaný bol v konaní plne úspešnou stranou sporu, priznal mu proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnej výške.

9. Proti uvedenému rozsudku podal odvolanie žalobca, ktorý žiadal rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť a žalobe vyhovieť, alebo rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V odvolaní uviedol, že žalovaný ako J. určite v roku XXXX zistil, že on sa dostal do sporu s S. B., Q. I., ako vlastníkom pozemkov v k. ú. P. LV XXX, XXXX, XXXX a ako záujemca o nájom časti pozemkov začal tvrdiť, že on mu dal predmetné pozemky do nájmu. Žalovaný svoje nepravdivé tvrdenia spísal do Čestného prehlásenia zo dňa XX.XX.XXXX, ktoré ho poškodili na občianskej cti. S osobitným cieľom predložil žalovaný uvedené čestné prehlásenie S. B., Q. I., a na základe jeho tvrdení v rozpore s realitou potom získal predmetné nehnuteľnosti do nájmu. Spísanie nepravdivých údajov do čestného prehlásenia je protiprávnym konaním, ktoré porušuje základné ľudské práva vyplývajúce z Ústavy SR a § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka. Podľa jeho názoru dokazovaním bolo preukázané, že vyhotoveným čestným prehlásením ho žalovaný očiernil pred S. B., Q. I., že tým sledoval získanie majetkového prospechu pre seba, že na základe toho B. dala podnet na finančnú správu na preskúmanie, či neprenajíma pozemky duplicitne, že B. čestnému prehláseniu uverila a ukončila s ním nájomný pomer, že sa stal osobou nedôveryhodnou, prišiel o množinu známych a spolupracovníkov, že po roku XXXX mal zásadné zdravotné problémy a že jeho spoločnosť stratila možnosť podnikat'. Žalobca ďalej namietal, že vo vzťahu k preukázaniu jeho tvrdení neboli dodržané ustanovenia Ústavy SR a Civilného sporového poriadku. O názore sudcu o neexistencii vadnosti úkonu žalovaného sa on dozvedel až pri odôvodnení rozsudku, nedošlo k predbežnému prejednaniu sporu, nebolo mu umožnené predvolať iného svedka, napr. D.. D. o dôvodoch činnosti žalovaného, spôsobe využitia čestného prehlásenia a pod. Žalobca ďalej uviedol, že písomné vyhotovenie rozsudku s ohľadom na jeho odôvodnenie pôsobí zmätočne a nepresvedčivo a nie je možné dospieť k záveru o tom, akými

úvahami sa súd prvej inštancie spravoval, ako tieto úvahy subsumoval pod jednotlivé ustanovenia zákona a ako ich aplikoval na prejednaný prípad.

10. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

11. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku), viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 CSP) ako aj skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), prejednal vec bez nariadenia pojednávania s verejným vyhlásením rozsudku (§ 385 ods. 1, § 378 ods. 1, § 177 ods. 2 písm. c), § 219 ods. 3 CSP) a po prejednaní veci urobil záver, že odvolanie žalobcu nie je opodstatnené, preto rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

12. Zároveň odvolací súd aplikoval ustanovenie § 387 ods. 2 CSP, podľa ktorého ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

13. Ak má odvolací súd za to, že prvoinštančný súd nielen vecne správne rozhodol, ale v odôvodnení sa (úplne) správne argumentačne vysporiadal so skutkovým stavom i právnym posúdením, nemusí vyhotovovať štandardné rozhodnutie s náležitosťami podľa § 220 ods. 2 CSP, ale sa len obmedzí na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia. V tomto prípade súd prvej inštancie vykonal vo veci dostatočné dokazovanie, správne zistil skutkový stav a správne vec posúdil po právnej stránke, preto odvolací súd tento rozsudok ako vecne správny potvrdil. Odvolací súd sa v nadväznosti na dôvody odvolania žalobcu v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, a z toho dôvodu sa v zmysle § 387 ods. 1 CSP obmedzuje len na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia. Na dôvažok dodáva nasledovné:

14. V zmysle § 168 ods. 1 CSP ak súd nerozhodne inak, nariadi pred prvým pojednávaním predbežné prejednanie sporu. Civilné sporové konanie nie je ovládané princípom tzv. legálneho poriadku, podľa ktorého by jednotlivé fázy konania obligatórne nasledovali v predpísanom poradí. Preto je i predbežné prejednanie sporu konštruované ako fakultatívna fáza sporu, ktorú súd môže a nemusí nariadiť podľa okolností konkrétnej prejednávanej veci. Ide o subjektívne rozhodnutie sudcu, že predbežné prejednanie sporu nenariadi a v konaní bude postupovať inak, predovšetkým nariadením pojednávania. Vzhľadom na to sa súd prvej inštancie nedopustil procesného pochybenia, keď predbežné prejednanie sporu nevykonal.

15. Podľa obsahu spisu súd prvej inštancie nariadil vo veci niekoľko pojednávaní, opakovane sa snažil o riešenie sporu zmiernom. Na pojednávaní dňa 15.05.2020 za účasti sporových strán a ich právnych zástupcov uviedol predbežné právne posúdenie sporu. Z obsahu spisu vyplýva, že zástupcovia sporových strán sa k predbežnému právnemu názoru sudcu nevyjadrili. Preto neobstojí ani námietka žalobcu, že sudca neuviedol svoj názor na právne posúdenie predmetu konania.

16. V danej veci sa žalobca domáha od žalovaného ospravedlnenia za vyhotovené Čestné prehlásenie, ktoré podľa jeho tvrdenia vychádzalo z nepravdivých tvrdení, že mu prenajal nehnuteľnosti, ktoré mal on v nájme od B.. Podľa žalobcu ide o tvrdenia, ktoré nie sú pravdivé a ktoré ho poškodili na jeho občianskej cti; žalobca teda tvrdil, že uvedené čestné prehlásenie poškodilo jeho občiansku česť, ľudskú dôstojnosť a zasiahlo do jeho súkromia, ide o protiprávne konanie porušujúce základné ľudské práva, ktorých ochrana je garantovaná Ústavou Slovenskej republiky. Žalovaným oznámené nepravdivé údaje o žalobcovi spôsobili ohrozenie a poškodenie vážnosti u obchodného partnera a u osôb, ktorí sa s Čestným prehlásením oboznámili.

17. Súd prvej inštancie správne zistil, že v konaní sp. zn. 14C/88/2013 sa žalobca ako J. U. S. domáhal proti S. B., Q. I., určenia, že nájomný vzťah založený zmluvou o nájme zo dňa XX.XX.XXXX v znení dodatku nezanikol ku dňu XX.XX.XXXX a stále trvá. Súd prvej inštancie žalobu zamietol a odvolací súd rozsudkom č. k. 25Co/352/2016-519 zo dňa 31.05.2017 potvrdil zamietajúci rozsudok súdu prvej inštancie. V odôvodnení rozhodnutia konštatoval, že pokiaľ sa účastníci zmluvy na cene nájmu za hospodársky rok v období od XX.XX.XXXX do XX.XX.XXXX nedohodli do XX.XX.XXXX, nastala rozvázovacia podmienka, v dôsledku čoho nájomná zmluva zanikla k XX.XX.XXXX.

18. Odvolací súd zhodne ako súd prvej inštancie poukazuje na to, že k ukončeniu nájomnej zmluvy medzi žalobcom a S. B., Q. I. nedošlo v dôsledku predmetného Čestného prehlásenia, ale v dôsledku

toho, že sa účastníci zmluvy (t. j. žalobca a S. B., Q. I.) na cene nájmu za hospodársky rok v období od XX.XX.XXXX do XX.XX.XXXX nedohodli do XX.XX.XXXX. K ukončeniu nájmu došlo dňom XX.XX.XXXX. Čestné prehlásenie žalovaný spísal až dňa XX.XX.XXXX.

19. V zmysle § 11 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého má fyzická osoba právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy. Každá fyzická osoba má právo na ochranu osobnosti v prípade, ak dôjde k neoprávnenému zásahu, ktorý je spôsobilý vyvolať ohrozenie alebo narušenie chránených práv. Z hľadiska poskytnutia ochrany nie je významné, či neoprávnený zásah bol spôsobený zavinene, či nezavinene alebo vedome, či nevedome. Nevyžaduje sa vyvolanie následkov, stačí že neoprávnený zásah bol spôsobilý vyvolať ohrozenie alebo narušenie chránených práv osobnosti fyzickej osoby. Ochrana sa poskytuje proti takému konaniu, ktoré je objektívne spôsobilé privodiť ujmu na osobnosti subjektu práva tým, že znižuje jeho česť u iných ľudí a tým ohrozuje vážnosť jeho postavenia a uplatnenia v spoločnosti. K porušeniu práva na česť môže prísť nepravdivými skutkovými tvrdeniami difamačného charakteru, ale tiež zverejnením neprípustných hodnotiacich úsudkov o určitej osobe. Pokiaľ sú v kritike určitých javov alebo osoby použité výrazy, ktorých miera expresivity je v značnom nepomere k cieľu kritiky, a vyplýva z nich úmysel kritizovanú osobu znevážiť či uraziť, ide o kritiku neprimeranú, ktorá je spôsobilá zasiahnuť do práva na ochranu osobnosti fyzickej osoby. Ak teda kritika vybočí z medzí jej prípustnosti, ide o exces, ktorý predstavuje neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby so všetkými s tým spojenými následky občianskoprávnej zodpovednosti osoby, ktorá sa takéhoto zásahu dopustila. V prípade vyjadrení účastníkov konania, resp. strán sporu, pred súdom platí všeobecná zásada, že výpoveď, stanovisko účastníka (svedka a pod.) v konaní (či už občianskoprávnom či trestnom), je posudzovaná ako výkon stanovenej povinnosti, resp. práva, a je tak krytá touto zákonnou licenciou. Pokiaľ pri nej príde k zásahu do osobnostných práv druhej fyzickej osoby, nie je hodnotená ako zásah neoprávnený, s výnimkou prípadov, kedy sa ten, kto výpoveď pred súdom urobil, dopustí prípadného excesu. V tomto smere zaujal obdobné stanovisko napríklad aj Najvyšší súd Českej republiky v rozhodnutí sp. zn. 30Cdo/1404/2006, a to na podklade obdobnej právnej úpravy, aká platí aj v Slovenskej republike.

20. Výpočet jednotlivých práv tak, ako sú uvedené v Občianskom zákonníku, je iba demonštratívny. Pri ochrane osobnosti sa nevyžaduje vyvolanie následkov, stačí zásah, ktorý je spôsobilý vyvolať ohrozenie alebo narušenie chránených práv. Túto ochranu zákon zabezpečuje v plnom rozsahu aj vtedy, ak sú napadnuté len jednotlivé zložky osobnosti, jej stránky ako neoddeliteľné súčasti celkovej fyzickej a psychicko-morálnej integrity osobnosti. V občianskom práve platí zásada, že ohrozenie, resp. porušenie čo i len jednej stránky osobnosti človeka je ohrozením, resp. porušením osobnosti ako celku. V ustanovení § 11 Občianskeho zákonníka ide o exemplárny výpočet jednotlivých stránok osobnosti človeka. Ako typické sa uvádzajú najmä právo na ochranu života, zdravia a tela zahrňujúce oblasť medicíny a biomedicíny, právo na občiansku česť a ľudskú dôstojnosť, ako aj právo na meno. Do tohto rámca patrí tiež právo na súkromie vrátane rešpektovania rodinného života, prejavov osobnej povahy. Patrí sem aj ochrana vnútornej intímnej sféry osobnosti človeka, pričom nejde vždy o samostatnú ochranu života, zdravia, cti, mena atď., ale vždy o ochranu ľudskej osobnosti; výraznú stránku osobnosti človeka predstavuje právo na občiansku česť a ľudskú dôstojnosť. Česť fyzickej osoby patrí k významným právnym hodnotám, lebo má dôležitý význam pre vzťah fyzickej osoby k iným fyzickým osobám a ostatným účastníkom občianskoprávných vzťahov, čím podstatne ovplyvňuje aj postavenie fyzickej osoby v spoločnosti. Občiansky zákonník poskytuje ochranu proti takým konaniam, ktoré sa dotýkajú osobnosti občana tým, že znižujú jeho dôstojnosť, česť a vážnosť z hľadiska jeho vzťahu k spoluobčanom a ohrozujú jeho postavenie a uplatnenie v spoločnosti. Podmienkou občianskoprávnej ochrany cti je to, aby zásah bol objektívne spôsobilý takú ujmu osobnosti fyzickej osoby privodiť. Ochrana fyzickej osobe sa poskytuje najmä proti rozširovaniu nepravdivých tvrdení (napr. nepravdivé tvrdenia, tvrdenia znižujúce mravný profil fyzickej osoby, jej vlastnosti, zmýšľanie a správanie), a to bez rozdielu, akými prostriedkami k nemu dôjde (slovom, obrazom a akýmkoľvek iným konaním difamujúcej povahy). Ak je za zásah do osobnostných práv považovaný písomný prejav, je pre posúdenie, či sa negatívne dotkol osobnosti, potrebné analyzovať nielen obsah tohto prejavu, ale tiež formu v ňom použitých výrazových (slovných i grafických) prostriedkov, pretože tá je vonkajším prejavom obsahu (obdobne rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3MCdo 10/2005).

21. V prípade vyjadrení účastníkov konania, resp. strán sporu, pred súdom platí všeobecná zásada, že výpoveď, stanovisko účastníka (svedka a pod.) osobné či písomné v konaní (či už občianskoprávnom

alebo trestnom), je posudzovaná ako výkon stanovenej povinnosti, resp. práva, a je tak krytá touto zákonnou licenciou. Pokiaľ pri nej príde k zásahu do osobnostných práv druhej fyzickej osoby, nie je hodnotená ako zásah neoprávnený. V tomto smere zaujal obdobné stanovisko napríklad aj Najvyšší súd Českej republiky v rozhodnutí sp. zn. 30Cdo/1404/2006, a to na podklade obdobnej právnej úpravy, aká platí v Slovenskej republike.

22. Čestné prehlásenie napísané žalovaným dňa XX.XX.XXXX a predložené v konaní 14C/88/2013 obsahovalo vyjadrenie, že žalobca pozemky prenajaté od B. prenajal ďalej žalovanému. Žalobca tvrdil, že toto prehlásenie je nepravdivé a poškodilo ho na jeho občianskej cti, spôsobilo zdravotné problémy a znemožnilo jeho spoločnosti podnikanie.

23. Odvolací súd v prvom rade poukazuje na to, že čestné prehlásenie žalovaného vlastne nahrádzalo jeho osobnú svedeckú výpoveď v konaní 14C/88/2013 a k ukončeniu nájomného pomeru medzi spoločnosťou žalobcu a S. B., Q. I., nedošlo v dôsledku uvedeného čestného prehlásenia (tvrdení v ňom uvedených), ale z dôvodu, že sa účastníci zmluvy na cene nájmu nedohodli do XX.XX.XXXX.

24. O existencii predmetného čestného prehlásenia mali vedomosť iba účastníci konania. Svojich zamestnancov o ňom informoval priamo žalobca, teda iba on verejne prezentoval informácie o prebiehajúcom konaní. Tvrdenie žalobcu, že v dôsledku predmetného čestného prehlásenia nemohla jeho spoločnosť podnikáť, taktiež neobstojí, pretože k ukončeniu činnosti na prenajatých pozemkoch nedošlo v dôsledku tohto čestného prehlásenia, ale ukončením nájomnej zmluvy pre absenciu dohody o cene nájmu v stanovenej lehote. Žalobca sa v dôsledku toho sám dostal do pre neho negatívnej situácie, čo mohlo mať vplyv i na jeho zdravotný stav. Odvolací súd sa stotožnil s dôvodmi súdu prvej inštancie, že žalobca relevantne nepreukázal, že v priamej súvislosti s predmetným čestným prehlásením došlo k ohrozeniu jeho občianskej cti, ľudskej dôstojnosti a zásahu do jeho súkromia, že došlo k ohrozeniu a poškodeniu vážnosti u obchodného partnera a u osôb, ktoré sa s predmetným čestným prehlásením oboznámili. Tieto tvrdené skutočnosti napokon sám ani bližšie nešpecifikoval.

25. Odvolací súd teda prijal záver, že prvoinštančný súd vo veci dostatočne zistil skutkový stav a v intenciách platnej právnej úpravy vyvodil z neho i správne právne závery, vykonal vo veci dokazovanie v potrebnom rozsahu na základe návrhov strán sporu, vyvodil správne skutkové zistenia, na ktorých aj založil svoje rozhodnutie, príslušné ustanovenia podstatné pre právne posúdenie veci interpretoval a aplikoval právne súladným spôsobom, jeho úvahy sú logické, a preto aj celkom legitímne a právne akceptovateľné. Primerane rozumným a okolnostiam danej veci postačujúcim spôsobom reflektoval i na žalobcom vznášané tvrdenia, na danú vec aplikoval i relevantné hmotnoprávne ustanovenia a svoje rozhodnutie presvedčivo a náležite odôvodnil, zodpovedajúc už i na všetky právne a skutkovo významné otázky predkladané žalobcom v jeho odvolaní. Vzhľadom na uvedené skutočnosti odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

26. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v zmysle § 396 ods. 1, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP. V tomto štádiu konania bol úspešný žalovaný, preto mu odvolací súd priznal nárok na náhradu týchto trov voči žalobcovi v plnom rozsahu. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

27. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu možno podať dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419, § 420, § 421 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).